

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, 28 października 2022 r.

I.dz. 594/KRIA/2022/w

Pani
Dorota Cabańska
Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego

Szanowna Pani Minister

W nawiązaniu do projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (nr z wykazu prac UD427), Krajowa Rada Izby Architektów RP przekazuje dodatkowe uwagi w kontekście proponowanego rozszerzenia uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie.

Zgodnie z art. 1 pkt 7 projektu ustawy proponuje się rozszerzenie zakresu uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie (zmiana w art. 15a ust. 3 ustawy Prawo budowlane). Zgodnie z projektowanym przepisem uprawnienia te upoważniają do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³ bez względu na lokalizację takich obiektów.

W aktualnym stanie prawnym uprawnienia te ograniczone są zarówno ze względu na kubaturę obiektu, jak i jego lokalizację (teren zabudowy zagrodowej). Jeśli zaś chodzi o zakres podmiotowy, to zgodnie z art. 14 ust. 3 pkt 2 ustawy Prawo budowlane, uzyskanie uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej do projektowania w ograniczonym zakresie wymaga:

- „a) ukończenia:*
- studiów pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności lub*
 - studiów drugiego stopnia na kierunku pokrewnym dla danej specjalności,*
- b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów,*
- c) odbycia rocznej praktyki na budowie.”*

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w Ocenie Skutków Regulacji załączonej do projektu ustawy podkreślono, że „[...] Wprowadzenie zmian pozwoli inż. arch. po skończeniu 3,5 letnich studiów wyższych oraz odbyciu praktyki budowlanej (1 rok w biurze projektowym i 1 rok na budowie) zaprojektować obiekt budowlany o kubaturze do 1000 m³ nie tylko na terenach zabudowy zagrodowej. Biorąc po uwagę zakres kształcenia architektów na studiach inżynierskich osoba posiadająca tytuł inżyniera architekta potrafi zadbać o wartości estetyczne i funkcjonalne takich prostych obiektów budowlanych do 1000 m³ kubatury.”

Tym samym nie jest jasne, czy intencją projektodawców było rozszerzenie zakresu uprawnień dla osób posiadających tytuł inżyniera architekta, czyli tych które ukończyły studia I stopnia na kierunku architektura, czy również dla osób, które ukończyły studia II stopnia na kierunku pokrewnym. Z uzasadnienia wynika bowiem, że zmiany objąć mają jedynie inżynierów architektów, jednak treść

proponowanego przepisu obejmuje wszystkie osoby posiadające uprawnienia w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie.

Krajowa Rada IARP wskazuje, że proponowane rozszerzenie zakresu uprawnień samorząd zawodowy ocenia jako zasadne tylko w odniesieniu do osób, które ukończyły studia I stopnia na kierunku architektura. Zakres kształcenia architektów objęty jest wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu architekta, które wdrożyło dyrektywę 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych. Kształcenie to obejmuje m.in. projektowanie architektoniczne i urbanistyczne, projektowanie ruralistyczne, projektowanie specjalistyczne wynikające z uwarunkowań lokalnych, teorię i historię architektury, architekturę krajobrazu, ochronę dziedzictwa, ochronę środowiska i ekologię, ekonomikę procesu inwestycyjnego, prawo w procesie inwestycyjnym, ergonomię, inżynierię, technikę i technologię: budownictwa i materiałoznawstwa, konstrukcje budowlane, statykę, mechanikę oraz fizykę budowli, instalacje budowlane i infrastrukturę miasta oraz historię sztuki. Taki zakres kształcenia w zestawieniu z liczbą godzin poszczególnych przedmiotów właściwie przygotowuje do projektowania obiektów o kubaturze do 1000 m³ również poza terenem zabudowy zagrodowej.

Rozszerzenie uprawnień w ograniczonym zakresie w stosunku do osób posiadających tytuł inżyniera architekta zwiększyłoby zainteresowanie zdobywaniem uprawnień w ograniczonym zakresie przez osoby posiadające właściwą wiedzę i kompetencje. Aktualnie zaobserwować można niedobór miejsc pracy na rynku dla absolwentów kierunku architektura, co jest wynikiem wypierania z rynku zleceń projektowych architektów przez inżynierów budownictwa.

Odnosząc się do rozszerzenia uprawnień w ograniczonym zakresie dla inżynierów budownictwa należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 9 grudnia 2015 r. „[...] należy jednoznacznie stwierdzić, że kierunku pokrewnego do architektury/architektury i urbanistyki, spełniającego ww. wymagania prawne, w szczególności pod względem spełnienia ustawowych standardów kształcenia oraz wynikających z nich wymagań programowych i zachowania wysokiej jakości kształcenia – nie ma”. Również ze stanowiska Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 12 sierpnia 2014 r. wynika, że studia na kierunku „pokrewnym” powinny spełniać wymagania określone w przepisach prawa co do kształcenia architektonicznego. Tymczasem z analizy Krajowej Rady Izby Architektów RP oraz Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej IARP dokonanej na podstawie prowadzonych postępowań kwalifikacyjnych wynika, że studia na kierunku budownictwo nawet w najmniejszym stopniu tych wymagań nie spełniają.

W kontekście przedstawionych wyżej argumentów, Krajowa Rada Izby Architektów RP po raz kolejny stanowczo wnosi o odstąpieniu od procedowanej propozycji przepisu lub alternatywnie, dokonanie zmiany w projekcie, zgodnie z którą rozszerzenie uprawnień architektonicznych w ograniczonym zakresie dotyczyć będzie tylko osób, które ukończyły studia I stopnia na kierunku architektura lub architektura i urbanistyka.

Z wyrazami szacunku

Piotr Fokczyński, Architekt IARP

Prezes Krajowej Rady Izby Architektów RP

Krzysztof Nowak, Architekt IARP

Sekretarz Krajowej Rady Izby Architektów RP